

Hallituksen esitys Eduskunnalle patenttilyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen hyväksymisestä sekä laiksi patenttilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi lokakuussa 2001 hyväksytyn patenttilyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen sekä sen edellyttämät muutokset patenttilakiin.

Patenttilakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että määräaika jatkettun kansainvälisen hakemuksen antamiselle patenttiviranomaiselle olisi aina 31 kuukautta.

Patenttilyhteistyösopimuksen muutos tulee Suomen osalta voimaan kaksi kuukautta sen

jälkeen, kun Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto on julkaissut Suomen ilmoituksen siitä, että Suomi ei sovelle enää poikkeavia kansallisia säännöksiä, tai Suomen ilmoituksessa ilmoitettuna sitä aikaisempänä tai myöhempänä päivänä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimuksen muutos tulee Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Johdanto.....	3
2. Nykytila	3
2.1. Patenttiyhteistyösopimus	3
2.2. Suomen voimassa oleva oikeus	4
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutos.....	5
4. Esityksen vaikutukset	5
4.1. Taloudelliset vaikutukset	5
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
4.3. Yritysvaikutukset	6
4.4. Muut vaikutukset	6
5. Asian valmistelu.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1. Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön	7
2. Lakiehdotusten perustelut	7
3. Tarkemmat säännökset ja määräykset	7
4. Voimaantulo.....	7
5. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	8
LAKIEHDOTUS	9
patenttilain muuttamisesta	9
LIITE 1	10
RINNAKKAISTEKSTIT	10
patenttilain muuttamisesta	10
LIITE 2	12
ASETUSLUONNOS	12
patenttiasetuksen muuttamisesta.....	12
LIITE 3.....	13
SOPIMUSMUUTOS	13

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Patenteilla on merkittäviä vaikutuksia useilla elinkeinoelämän ja tutkimuksen aloilla. Patenttilainsäädännön tarkoituksena on edistää keksinnöllistä toimintaa ja elinkeinoelämän kehitystä. Edellytyksenä patentille on, että keksintö on teollisesti käyttökelpoinen ja uusi ja että se eroaa olennaisesti ennalta tunnetuista keksinnöistä. Patentti antaa haltijalleen määräaikaisen yksinoikeuden kieltää muita ammattimaisesti hyödyntämistä suojattua keksintöä. Patentinhaltija voi kieltää muun muassa keksinnön valmistuksen, myymisen ja käytön. Tämä yksinoikeus kannustaa keksijöitä ja yrityksiä uusien innovaatioiden etsimiseen ja tuotekehitykseen. Vastikkeeksi yksinoikeudesta patenttihakemus julkaistaan, jolloin suuri yleisö saa tiedon keksinnöstä.

Patenttiyhteistyötä on kehitetty niin eurooppalaisella kuin kansainvälisellä tasolla patentinhakemisen helpottamiseksi ja kansallisten patenttivirastojen päällekkäisen työn vähentämiseksi. Suomea koskevan patentin voi saada nykyään kolmea tietä: hakemalla kansallista patenttia, eurooppapatenttia tai tekemällä patenttiyhteistyösopimuksen mukaisen kansainvälisen hakemuksen. Kansallista, suomalaista patenttia koskevan hakemuksen käsittelee Patentti- ja rekisterihallitus ja eurooppapatenttia koskevan hakemuksen käsittelee Euroopan patenttivirus. Kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelee aluksi patenttiyhteistyösopimuksen mukainen kansainvälinen viranomaisena. Kansainvälisen vaiheen jälkeen hakemusta on jatkettava kansallisissa patenttivirastoissa, jotka vasta myöntävät patentin.

Patenttiyhteistyösopimus tuli kansainvälisesti voimaan vuonna 1978. Suomi talletti ratifioimiskirjansa 1 päivänä heinäkuuta 1980 ja sopimus tuli Suomen osalta voimaan 1 lokakuuta 1980 (SopS 58/1980). Sopimuksen on ratifioinut tai siihen on liittynyt 123 valtiota 31 päivään tammikuuta 2004 mennessä.

Patenttiyhteistyösopimus merkitsi hakumenettelyn yksinkertaistamista. Yhdellä hakemuksella voidaan patenttihakemus saada vi-

reille kaikissa sopimukseen liittyneissä sopimusvaltioissa. Patenttiyhteistyösopimus merkitsi myös päällekkäisen tutkimustyön poistamista uutuus- ja patentoitavuustutkimuksen osalta. Hakemukselle suoritettun kansainvälisen uutuustutkimuksen ja myös hakijan pyynnöstä suoritettun kansainvälisen patentoitavuuden esitutkimuksen tarkoituksena on nopeuttaa ja yhtenäistää hakemuksen käsittelyä kansallisissa patenttivirastoissa.

Kansainvälisen patenttiyhteistyöliiton yleiskokous on hyväksynyt Genevessä 3 päivänä lokakuuta 2001 sopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen. Muutos koskee asetettua määräaikaa jatkettun kansainvälisen hakemuksen antamiselle patenttivirusomaiselle ja se tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002. Niiden patenttiyhteistyösopimuksen mukaisten nimettyjen virastojen, joiden noudattama kansallinen lainsäädäntö ei muutosajankohtana vastannut muutosta, tuli tehdä asiaa koskeva ilmoitus Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainväliselle toimistolle. Patentti- ja rekisterihallitus teki tällaisen ilmoituksen asetussa määräajassa. Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen merkitsee sitä, että Patentti- ja rekisterihallituksen tekemä edellä mainittu ilmoitus voidaan peruuttaa.

Tämä esitys sisältää patenttiyhteistyösopimuksen muutoksen edellyttämät patenttilain muutokset.

2. Nykytila

2.1. Patenttiyhteistyösopimus

Kansainvälisen patentinhakujärjestelmän periaatteena on, että yhdellä hakemuksella voidaan saada patenttihakemus vireille kaikissa sopimusvaltioissa. Patenttiyhteistyösopimus koskee vain kansainvälisen uutuustutkimuksen (vaihe I) ja kansainvälisen patentoitavuuden esitutkimuksen (vaihe II) tekemistä tai vain ensiksi mainittua. Lopullinen päätös patentin myöntämisestä jää kunkin sopimusvaltion patenttivirusomaisen tehtävä-

väksi, kun kansainvälistä hakemusta jätetään kansallisena hakemuksena.

Kansainvälisen hakemuksen edellytyksenä on, että ainakin yhdellä hakijalla on sopimusvaltion kansalaisuus tai kotipaikka sopimusvaltiossa, ja hakemus on jätetty 12 kuukauden kuluessa etuoikeuspäivästä etuoikeutta pyydettyä.

Hakemus on tehtävä määrätyle vastaanotettavalle viranomaiselle, joka vahvistaa hakemuksen vastaanottamispäivän kansainväliseksi tekemispäiväksi. Hakemuksella on kansainvälisestä tekemispäivästä alkaen sama vaikutus kuin kansallisella hakemuksella jokaisessa hakemuksessa nimetyssä valtiossa. Vastaanottavana virastona voi olla sen sopimusvaltion kansallinen virasto, jossa hakijalla on kotipaikka tai jonka kansalainen hakija on (Suomessa Patenti- ja rekisterihallitus), Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto tai alueellinen virasto, jonka sopimusvaltion kansalainen hakija on (Suomen osalta Euroopan patenttivilasto). Jos hakemus laitetaan vireille Suomessa, Patenti- ja rekisterihallitus tarkistaa, että hakemus on muodollisesti kunnossa, ja lähettää sen edelleen kansainväliselle uutuustutkimusviranomaiselle. Suomalaiset hakijat tekivät vuonna 2003 patenttiyhteistyösopimuksen nojalla Patenti- ja rekisterihallituksen kautta 997 hakemusta.

Kansainväliselle patenttihakemukselle suoritetaan kansainvälinen uutuustutkimus. Sopimusvaltioiden edustajista koostuva yleiskokous nimittää kansainväliset uutuustutkimusviranomaiset, joita voivat olla joko kansalliset virastot tai uutuustutkimuslaitteita tekevät hallitustenväliset järjestöt. Kansainvälisinä uutuustutkimusviranomaisina toimivat tällä hetkellä Euroopan patenttivilaston lisäksi seuraavien valtioiden patenttivilastot: Australia, Espanja, Itävalta, Kiina, Japani, Korean tasavalta, Venäjä, Ruotsi ja Yhdysvallat. Suomen ja Kanadan patenttivilastot on hyväksytty uusiksi kansainvälisiksi viranomaisiksi ja ne aloittanevat toimintansa vuoden 2004 aikana. Tilanne suomalaisen hakijan kannalta tulee siis muuttumaan kun Patenti- ja rekisterihallitus aloittaa toimintansa tutkivana viranomaisena.

Uutuustutkimusviranomaisen valinta riippuu vastaanottavasta virastosta. Jos suoma-

lainen hakija on jättänyt hakemuksen Patenti- ja rekisterihallitukselle tai Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainväliseen toimistoon, on uutuustutkimusviranomaisena joko Ruotsin patenttivilasto tai Euroopan patenttivilasto. Jos hakemus jätetään Euroopan patenttivilastoon, se toimii myös uutuustutkimusviranomaisena. Uutuustutkimusviranomaisen on annettava kansainvälinen uutuustutkimuslaitteita 16 kuukauden kuluessa etuoikeuspäivästä. Selonteko on luettelo julkaisuista, jotka mahdollisesti vaikuttavat keksinnön uutuuden arviointiin. Vuoden 2004 alusta lukien uutuustutkimusviranomaisen laatii samanaikaisesti myös esitöiden kirjallisen lausunnon siitä, onko keksintö uusi ja keksinnöllinen ja voidaanko sitä käyttää teollisesti.

Kansainvälisen patenttihakemuksen hakija voi halutessaan pyytää kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta. Kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta koskeva pyyntö on tehtävä hakemuksesta erillisenä. Se jätetään suoraan kansainvälisen patentoitavuuden esitutkimuksen suorittavalle viranomaiselle, joka on vastaanottavan viraston yksilöimä. Kansainvälisinä patentoitavuuden esitutkimuksia suorittavina viranomaisina toimivat samat kansainväliset viranomaiset, jotka ovat myös kansainvälisiä uutuustutkimusviranomaisia. Kansainvälisen patentoitavuuden esitutkimuksen tarkoituksena on saada alustava, mutta ei-sitova selonteko keksinnön uutuudesta, keksinnöllisyydestä ja teollisesta käyttökelpoisuudesta. Selonteko ei saa sisältää lausuntoa siitä, onko keksintö jonkun kansallisen lain perusteella patentoitavissa vai ei.

Koska kansainvälisellä patenttihakemuksella ei saada kansainvälistä patenttia, kansainvälisten vaiheiden jälkeen siirrytään kansalliseen vaiheeseen kaikissa tai joissakin hakemuksissa nimetyissä maissa.

2.2. Suomen voimassa oleva oikeus

Patenttilaki (550/1967) tuli voimaan 15 päivänä joulukuuta 1967. Suomessa tehdyt lainsäädäntöratkaisut perustuvat yhteispuhjoismaiseen lainvalmisteluun. Suomen patenttilainsäädäntöä on sittemmin harmonisoitu vastaamaan patenttiyhteistyösopimuksen,

Euroopan patenttisopimuksen (SopS 8/1996) sekä Maailman kauppajärjestön perustamisopimukseen liittyvän teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen (SopS 5/1995) sisältämiä määräyksiä.

Patenttiyhteistyösopimuksen mukaisesta kansainvälisestä patenttihakemuksesta säädetään patenttilain 3 luvussa. Kansainvälisen patenttihakemuksen jatkamisesta Suomessa säädetään patenttilain 31 §:ssä. Pykälän sanamuoto perustuu patenttiyhteistyösopimuksen artiklaan 22. Jos hakija haluaa jatkaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 20 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai etuoikeuspäivästä annettava patenttiviranomaiselle hakemuksen käynnös tai jäljennös ja suoritettava vahvistettu maksu.

Jos hakija on pyytänyt kansainvälisen hakemuksen kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta, ja hän on 19 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai etuoikeuspäivästä ilmoittanut, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiesaan Suomen käsittävää patenttia, yllämainittu määräaika pitenee 30 kuukauteen.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saada patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleeseen lokakuussa 2001 tehty muutos Suomessa voimaan. Esitys sisältää lisäksi sopimuksen muutoksen edellyttämän ehdotuksen laiksi patenttilain muuttamiseksi siten, että määräaika jatketun kansainvälisen hakemuksen antamiselle patenttiviranomaiselle olisi aina 31 kuukautta.

Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutos

Sopimusmuutoksen mukaisesti määräaika jatketulle kansainväliselle hakemukselle kansallisissa virastoissa on 30 kuukautta. Määräaika on aina sama riippumatta siitä, onko hakija pyytänyt patentoitavuuden esitutkimusta vaiko ei. Sopimusmuutos on tehty tutkimustyön rationalisoimiseksi. On osoittautunut, että hakijat pyytävät kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta (vaihe II) usein vain saadakseen lisää aikaa jatketun kansainvälisen hakemuksen antamiselle kansallisiin virastoihin. Kun hakijalla on sama aika antaa jätetty kansainvälinen hakemus riippumatta siitä, onko hän pyytänyt uutuustutkimusta (vaihe I) tai kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta (vaihe II), säädetään patentoitavuustutkimusta tekevien viranomaisten työtä. Menettely on myös hakijan kannalta yksinkertaisempi ja joustavampi.

Määräaika on patenttiyhteistyösopimuksen mukaisesti 30 kuukautta. Sopimuksen 22 artiklan 3 kappaleen mukaan kansallisessa laissa voidaan kuitenkin säätää pidemmästä määräajasta. Koska Euroopan patenttivirusossa, Tanskassa ja Norjassa vastaava määräaika on 31 kuukautta ja koska myös Ruotsissa on ehdotettu 31 kuukauden määräaika, ehdotetaan Suomessakin yhtenäisyyden vuoksi otettavaksi patenttilakiin 31 kuukauden määräaika. Kansainvälinen hakemus voitaisiin siis antaa Suomen patenttivirusoon 31 kuukauden sisällä kansainvälisestä tekemispäivästä tai etuoikeuspäivästä laskien riippumatta siitä, onko kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta pyydetty.

Sopimukseen tehty muutos halutaan saattaa kaikissa sopimusvaltioissa voimaan mahdollisimman pian. Muutokset on saatettu voimaan jo lähes kaikissa sopimusvaltioissa ja on tärkeää, että ne saatetaan myös Suomen osalta voimaan patenttiyhteistyösopimuksen mukaisesti. Määräajan muuttaminen 31 kuukaudeksi mahdollisimman pian on tärkeää sen varmistamiseksi, ettei hakija epähuomiossa menetä oikeuksiaan sen johdosta, että Suomessa on lyhyempi aika jatketun kansainvälisen hakemuksen jättämiselle kuin muissa maissa. Erehtymisen riski kasvaa sitä mukaa kuin yhä useampi jäsenvaltio saattaa lainsäädäntönsä muutoksen mukaiseksi.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Patenttioikeus on paljon käytetty suojaumuoto Suomessa. Vuonna 2003 Suomessa tehtiin 2187 patenttihakemusta ja Patentti- ja rekisterihallitus myönsi 2402 patenttia. Samana vuonna Suomessa saatettiin voimaan

6266 eurooppapatenttia. Suomalaiset tekivät Patentti- ja rekisterihallituksen kautta kansainvälisiä patenttihakemuksia 997 kappaletta. Vuoden 2003 lopussa voimassa oli kaikkiaan 18601 kansallista patenttia. Muutoksella varmistetaan, ettei Suomea koskevien jatkettujen kansainvälisten hakemusten määrä vähene.

Patenttiyhteistyösopimuksen muutoksen edellyttämällä lakimuutoksella on myönteinen vaikutus hakijan kustannusten jakautumiseen pidemmälle aikajänteelle.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Ehdotettu muutos ei vaikuta olennaisesti Patentti- ja rekisterihallituksen patentti- ja innovaatiolinjan nykyisiin toimintoihin. Muutoksella vaikutetaan siihen, ettei Suomea koskevien jatkettujen kansainvälisten hakemusten määrä vähene.

4.3. Yritysvaikutukset

Patenttilain muuttaminen patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen mukaiseksi on tärkeää sen varmistamiseksi, että hakija ei menetä oikeuksiaan sen johdosta, että Suomessa on lyhyempi aika jatkettujen kansainvälisen hakemuksen antamiselle kuin muissa sopimusmaissa. Lisäksi uusi määräaika on hakijan kannalta joustavampi, koska hakija voi nyt samoilla edellytyksillä valita, haluaako hän hakea Suomea koskevaa patenttia patenttiyhteistyösopimuksen vai Euroopan patenttisopimuksen nojalla. Muutos antaa hakijalle harkinta-aikaa sen suhteen, missä maissa patenttia kannattaa hakea. Suurimmat kustannukset kuten käännskustannukset, hakemusmaksut ja asiamiesten palkkiot, siirtyvät myöhempään vaiheeseen, jolloin keksinnöstä on jo mahdollisesti saatu

tuottoa. Muutoksella voidaan siten katsoa olevan myönteinen vaikutus yritysten toimintaympäristöön.

4.4. Muut vaikutukset

Esityksellä ei ole ympäristövaikutuksia eikä muitakaan vaikutuksia kuin edellä mainitut.

5. Asian valmistelu

Maailman henkisen omaisuuden järjestön yleiskokouksen yhteydessä pidetty Kansainvälisen patenttiyhteistyöliiton yleiskokous hyväksyi patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen 3 päivänä lokakuuta 2001. Sopimusmuutos tuli kansainvälisesti voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002. Niiden sopimuksen mukaisten nimettyjen virastojen, joiden noudattamat kansalliset säädökset eivät olleet muutetun sananmuodon mukaisia, tuli tehdä asiaa koskeva ilmoitus järjestölle viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2002. Yhteensä 24 virastoa teki tällaisen ilmoituksen, ja näistä 16 on jo peruuttanut ilmoituksensa sen jälkeen, kun tarvittavat muutokset kansalliseen lainsäädäntöön on tehty. Myös Patentti- ja rekisterihallitus on toimittanut tällaisen ilmoituksen järjestön kansainväliselle toimistolle määräajassa.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä kauppa- ja teollisuusministeriössä yhteistyössä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa. Esityksestä on huhtikuussa 2004 pyydetty lausunnot Teollisoikeudelliselta työryhmältä.

Esityksessä käsiteltyjä asioita on patenttiyhteistyösopimuksen osalta käsitelty myös Pohjoismaiden patenttiviranomaisten edustajista koostuneessa ad hoc -työryhmässä. Pyrkimyksenä on ollut saattaa laki tältä osin mahdollisimman yhteneväksi kaikissa Pohjoismaissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

Sopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutos antaa sopimusvaltioille mahdollisuuden sallia kansalliseen vaiheeseen siirtymisen 30 kuukauden kuluessa viinäkin tapauksessa, että hakija ei ole pyytänyt kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta. Tämä määräaika oli aikaisemmin 20 kuukautta. Sopimuksen 22 artiklan 3 kappaleessa, jota ei tässä yhteydessä muutettu, määrätään kuitenkin, että kansallisessa laissa voidaan säätää pidemmästä määräajasta.

Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleeseen tehdyn muutoksen voimaansaattaminen vaikuttaa patenttilakiin niin, että määräaika jatkettuna kansainvälisen hakemuksen jättämiselle olisi aina 31 kuukautta nykyisen 20 ja 30 kuukauden sijaan.

2. Lakiehdotusten perustelut

31 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että määräaika jatkettuna kansainvälisen hakemuksen antamiselle on aina 31 kuukautta. Muutos on patenttiyhteistyösopimuksen muutetun 22 artiklan 1 kappaleen sekä 3 kappaleen mukainen. Määräajan muutosten lisäksi 1 momenttia ehdotetaan lakiteknisesti muutettavaksi siten, että termi ”hakemispäivä” muutetaan termiksi ”tekemispäivä”. Terminologian muutos vastaa nykyisin käytössä olevaa terminologiaa.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi. Muutos nykyiseen 3 momenttiin on luonteeltaan tekninen ja johtuu 2 momentin poistamisesta. Pykälän nykyinen 3 momentti siirtyisi samalla 2 momentiksi ja nykyinen 4 momentti, johon ei ehdoteta muutoksia, siirtyisi 3 momentiksi.

Pykälällä saatettaisiin lakina voimaan patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutos. Voimaansaattamiseen ilman blanketti- tai sekamuotoisen voimaansaattamislain säätämistä ja siten yksinomaan kansallisen lain aineellisia säännöksiä muut-

tamalla tulee turvautua vain poikkeuksellisesti (Valtiosopimustyöryhmän mietintö, UM 1/2000, s. 68). Koska tällä lain muutoksella saatetaan poikkeuksellisesti voimaan kaikki sopimusmuutoksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, ei erillisen blankettilain antamiselle tällaisessa erityistapauksessa ole tarvetta.

32 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi kokonaisuudessaan. Ottaen huomioon 31 §:ään ehdotetut muutokset, menettää 32 § merkityksensä. Määräaika kansainvälisen hakemuksen jatkamiselle Suomessa olisi jatkossa aina 31 kuukautta, riippumatta siitä, onko hakija pyytänyt kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta vaiko ei.

33 §. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi. Muutos on luonteeltaan tekninen ja johtuu 31 §:n muuttamisesta.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana. Koska lailla saatetaan voimaan kysymyksessä oleva sopimuksen muutos, on asianmukaista, että sen voimaantulolausekkeesta ilmenee sen luonne tietyn kansainvälisen velvoitteen voimaansaattamislakina (PeVL 61/2001 vp). Lakia sovellettaisiin niihin jatkettuihin kansainvälisiin hakemuksiin, joiden osalta etuoikeuspäivästä laskettu 20 kuukauden ajanjakso päättyy lain voimaantuloapäivänä tai sen jälkeen ja joiden osalta hakija ei ole vielä jatkanut kansainvälistä hakemustaan Suomen osalta.

3. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkempia säännöksiä voidaan patenttilain 74 §:n nojalla antaa tarvittaessa asetuksella. Asetusluonnos on tämän esityksen liitteenä.

4. Voimaantulo

Patenttiyhteistyösopimuksen muutos tulee Suomen osalta voimaan kaksi kuukautta sen jälkeen, kun Maailman henkisen omaisuuden järjestön kansainvälinen toimisto on julkaissut Suomen ilmoituksen siitä, että Suomi ei sovellakaan enää poikkeavia kansallisia säännö-

siä, tai Suomen ilmoituksessa ilmoitettuna sitä aikaisempaan tai myöhempään päivänä.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimuksen muutos tulee Suomen osalta voimaan.

5. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan kansainvälisen sopimuksen määräys luetaan lainsäädännön alaan kuuluvaksi, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä 5) taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu

näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopuoinnussa Suo messa lailla säädetyin säännöksen kanssa (PeVL 11 ja 12/2000 vp).

Patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutos edellyttää Suomen patenttilain muutosta ja sisältää siten lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Lakiehdotuksen perusteluissa esitetään edellä syyt sopimusmuutoksen voimaansaattamiselle poikkeuksellisesti yksinomaan Suomen aineellista lainsäädäntöä muuttaen.

Sopimusmuutos ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimusmuutos voidaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus laiksi patenttilain muuttamisesta voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä 3 päivänä lokakuuta 2001 tehdyn patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**patenttilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/1967) 32 §, sellaisena kuin se on laissa 387/1985, ja
muutetaan 31 § ja 33 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 387/1985, seuraavasti:

31 §

Jos hakija haluaa jatkaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 31 kuukauden kuluessa kansainvälisestä tekemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava patenttiviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös siinä laajuudessa kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu maksu patenttiviranomaiselle.

Jos hakija on suorittanut vahvistetun maksun 1 momentin mukaisesti, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan jälkimmäisen määräajan kuluessa.

Jollei hakija noudata tämän pykälän säännöksiä, on hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta.

33 §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 31 §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai 34—37 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan esityksestä ottaa käsiteltäväksi ennen 31 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Tällä lailla saatetaan lakina voimaan Genevessä 3 päivänä lokakuuta 2001 tehdyn patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/1980) 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

Lakia sovelletaan myös niihin jatkettuihin kansainvälisiin hakemuksiin, joiden osalta etuoikeuspäivästä laskettu 20 kuukauden ajanjakso päättyy lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen ja, joiden osalta hakija ei vielä ole jatkanut kansainvälistä hakemustaan Suomen osalta.

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kauppa- ja teollisuusministeri *Mauri Pekkarinen*

Laki**patenttilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun patenttilain (550/1967) 32 §, sellaisena kuin se on laissa 387/1985, ja
muutetaan 31 § ja 33 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 387/1985, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

31 §

Jos hakija haluaa jatkaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 20 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä josta etuoikeutta on pyydetty, annettava patenttiviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös siinä laajuudessa kuin asetuksella säädetään tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu maksu patenttiviranomaiselle.

Jos hakija on pyytänyt kansainvälisen hakemuksen kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta ja jos hän on 19 kuukauden kuluessa 1 momentissa mainitusta päivästä patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaisesti ilmoittanut, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomen käsittävää patenttia, hänen on suoritettava 1 momentissa mainitut toimenpiteet 30 kuukauden kuluessa mainitusta päivästä.

Jos hakija on suorittanut vahvistetun maksun 1 tai 2 momentin mukaisesti, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan jälkimmäisen määräajan kuluessa.

Jollei hakija noudata tämän pykälän säännöksiä, on hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta.

Ehdotus

31 §

Jos hakija haluaa jatkaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 31 kuukauden kuluessa kansainvälisestä *tekemispäivästä* tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava patenttiviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös siinä laajuudessa kuin *valtioneuvoston* asetuksella säädetään tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu maksu patenttiviranomaiselle.

Jos hakija on suorittanut vahvistetun maksun 1 momentin mukaisesti, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan jälkimmäisen määräajan kuluessa.

Jollei hakija noudata tämän pykälän säännöksiä, on hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta.

Voimassa oleva laki

32 §

Jos hakija peruuttaa kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta koskevan pyynnön tai ilmoituksen, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakieksaan Suomen käsittävää patenttia, kansainvälinen hakemus on katsottava peruutetuksi Suomen osalta. Hakemusta ei kuitenkaan katsota peruutetuksi, jos peruutus on tehty ennen 31 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ja hakija on 31 §:n 1 tai 3 momentissa säädetyn määräajan kuluessa jatkanut hakemusta.

33 §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 31 §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai 34—37 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan esityksestä ottaa käsiteltäväksi ennen 31 §:n 1 tai 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Ehdotus

32 §

(kumotaan)

33 §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 31 §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai 34—37 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan esityksestä ottaa käsiteltäväksi ennen 31 §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Tällä lailla saatetaan lakina voimaan Genevessä 3 päivänä lokakuuta 2001 tehdyn patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/1980) 22 artiklan 1 kappaleen muutoksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

Lakia sovelletaan myös niihin jatkettuihin kansainvälisiin hakemuksiin, joiden osalta etuoikeuspäivästä laskettu 20 kuukauden ajanjakso päättyy lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen ja joiden osalta hakija ei vielä ole jatkanut kansainvälistä hakemustaan Suomen osalta.

Valtioneuvoston asetus

patenttiasetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty kauppa- ja teollisuusministeriön esittelystä,

muutetaan 26 päivänä syyskuuta 1980 annetun patenttiasetuksen (669/1980) 52 b §, sellaisena kuin se on asetuksissa 505/1985 sekä 583/1992.

52 b §
Patenttilain 34 §:ssä tarkoitettu määräaika on neljä kuukautta patenttilain 31 §:n 1 momentissa kansainvälisen patenttihakemuksen jatkamiselle säädetyn määräajan päättymisestä.

_____ tä.

Tämän asetuksen voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

**KANSAINVÄLISEN PATENTTIYHTEISTYÖUNIONIN
(PCT-UNIONIN)****YLEISKOKOUS**

Kolmaskymmenes (13.yleis) istunto
Geneve, 24 päivänä syyskuuta - 3 päivänä lokakuuta 2001

Ehdotetut muutokset patenttiyhteistyösopimuksen 22 artiklan 1 kappaleessa säädettyihin määräaikoihin

Kokous

(i) hyväksyi yksimielisesti PCT:n 22 artiklan 1 kappaleessa säädettyjen määräaikojen muutokset tämän raportin liitteen II mukaisesti sekä säännön 90bis muutokset tämän raportin liitteen III mukaisesti, ja

(ii) hyväksyi yksimielisesti tämän raportin liitteen IV mukaiset mainittujen säädösten voimaantuloa ja siirtymäkauden järjestelyjä koskevat päätökset.

LIITE II

PATENTTIYHTEISTYÖSOPIMUKSEN ARTIKLAN 22 MUUTOKSET

22 artikla

Kopion, käännöksen ja maksun toimittaminen nimetyille viranomaisille

1. Hakijan tulee 30 kuukauden kuluessa etuoikeuspäivästä toimittaa jokaiselle nimetylle viranomaiselle kansainvälisen hakemuksen kopio (ellei tätä ole jo toimitettu 20 artiklan mukaisesti) ja sen säädetty käänös sekä maksaa mahdollinen kansallinen maksu. Jos nimetyn valtion kansallinen laki vaatii keksijän nimen ja muiden keksijää koskevien säädettyjen tietojen ilmoittamisen, mutta sallii sen tapahtua myöhemmin kuin kansallista hakemusta tehtäessä, hakijan on, elleivät nämä tiedot sisältyneet anomukseen, annettava ne 30 kuukauden kuluessa etuoikeuspäivästä tämän valtion kansalliselle viranomaiselle tai tämän valtion puolesta toimivalle kansalliselle viranomaiselle.

2. Jos kansainvälinen uutuustutkimusviranomainen on 17 artiklan 2 kappaleen a kohdan mukaisesti tiedottanut, ettei kansainvälistä uutuustutkimusselontekoa laadita, on määräaika tämän artiklan 1 kappaleessa mainittujen toimenpiteiden suorittamiselle 1 kappaleen määräyksistä huolimatta kaksi kuukautta siitä päivästä, jona ilmoitus mainitusta tiedotuksesta lähetettiin hakijalle.

3. Kansallisessa laissa voidaan säätää 1 ja 2 kappaleessa mainittujen toimenpiteiden täyttämiseksi määräaikoja, jotka ovat pitempiä kuin näissä kappaleissa säädetyt määräajat.

"-----"

VOIMAANTULO JA SIIRTYMÄKAUDEN JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

- 1) Ellei 2 tai 3 kappaleesta muuta johdu, 22 artiklan 1 kappaleessa mainittujen määräaikojen muutokset tulevat voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002. Muutoksia sovelletaan nimetyn viranomaisen ollessa kysymyksessä kansainvälisiin hakemuksiin, joiden osalta etuoikeuspäivästä laskettu 20 kuukauden ajanjakso päättyy sinä päivänä tai sen päivän jälkeen, jona muutokset astuvat voimaan tuon viranomaisen osalta, ja joiden osalta hakija ei ole vielä suorittanut 22 artiklan 1 kappaleessa mainittuja toimenpiteitä.
- 2) Jos 3 päivänä lokakuuta 2001 jokin sellainen muutos on ristiriidassa nimetyn viranomaisen soveltaman kansallisen lain kanssa, sitä ei sovelleta tuohon viranomaiseen niin kauan kuin se on ristiriidassa mainitun lain kanssa, edellyttäen että sanottu viranomainen ilmoittaa asiasta kansainväliselle toimistolle viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2002. Kansainvälisen toimiston on viipymättä julkaistava ilmoitus virallisessa lehdessä.
- 3) Kansainväliselle toimistolle 2 kohdan mukaisesti lähetetyn ilmoituksen voi peruuttaa milloin tahansa. Kansainvälisen toimiston on viipymättä julkaistava sellainen peruutus virallisessa lehdessä ja muutokset tulevat voimaan kaksi kuukautta sellaisen julkaisemisen päivämäärän jälkeen tai peruutusilmoituksessa mahdollisesti ilmoitettuna aikaisempaan tai myöhäsempään päivään.
- 4) On suositeltavaa, että sopimusvaltio, jonka kansallinen laki on ristiriidassa muutosten kanssa, ryhtyy kiireellisiin toimenpiteisiin muuttaakseen lakinsa siten, että se ei ole ristiriidassa muutosten kanssa, jotta 2 kohdan mukaista ilmoitusta tarvitse tehdä tai, jos sellainen ilmoitus on tehtävä, jotta se voidaan peruuttaa 3 kohdan mukaisesti mahdollisimman pian sen jälkeen.
- 5) Säännön 90bis muutokset tulevat voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2002.